

TRIBUNA LLIURE

En defensa de Josep M. Mallarach, el parc natural
i els Naturalistes de la Garrotxa

Lluís Motjé i Costa (*)

El passat mes de juny vaig poder ésser testimoni involuntari d'una conversa que en el meu interior vaig haver de qualificar en aquell moment d'al·lucinant. Dos senyors estaven parlant i un d'ells jurava haver vist com uns guardes forestals descarregaven d'un Land Rover de Medi Natural unes misterioses caixes. En preguntar-los el meu anònim i involuntari informador què hi duïen, aquests li van contestar que eren escurçons, i que els deixaven anar per repoblar el parc natural i perquè servissin d'aliment a les àligues (sic). Els fets, segons sembla, succeïren a la fageda d'en Jordà.

Es veu que la pretesa repoblació es va estroncar amb la ràpida i eficaç intervenció d'un intrèpid pagès que a cops de pal va anar matant els escurçons un darrere l'altre, tant bon punt els suposats guardes forestals van marxar de la zona.

Vaig escoltar la conversa amb atenció mentre interiorment havia de fer esforços per aguantar-me el riure. Per un moment vaig estar temptat d'intervenir, però l'experiència m'ha ensenyat que és millor, en aquests casos, mantenir-se al marge, convençut que aquell senyor amb aspecte inconfusible de viatjant de comerç estava mentint descaradament i marcant-se una catxa davant del seu sorprès interlocutor i dels seus no menys sorpresos oïdors involuntaris. No vaig donar gaire importància a l'assumpte, fora de preguntar-me si el fulano pretenia tan sols deixar bocabadat l'autoditori o si alguna misteriosa raó de rancúnia envers els grups i estaments naturalistes i conservacionistes el movia a desprestigiar-los d'aquella manera.

Amb el temps l'anècdota es va anar esborrant de la meua memòria, però heus ací que ara comencen a aparèixer confu-

ses notícies sobre una plaga d'escurçons a la Garrotxa. No cal dir que el record de la conversa viscuda dos o tres mesos abans (i que ni tan sols va tenir lloc en terres garrotxines) se'm va aparèixer lúcida i clara. I tanmateix preocupant.

La pregunta que em vaig formular arran de la notícia apareguda al PUNT.DIARI el passat dia 2 de setembre i arran de la conversa involuntàriament oïda el mes de juny passat va ésser immediata: qui pot tenir interès a divulgar semblants calumnies i per quins motius? Perquè, sincerament, no tinc ni crec que ningú tingui cap tipus d'argument científic que demostrï que la població d'escurçons a la Garrotxa hagi augmentat en relació a d'altres anys, i més aviat sóc de l'opinió que ens trobem altra vegada davant d'un cas de flagrant utilització de la ignorància — amb tots els respectes — i de la bona fe de la gent per una raó que encara desconec, però que sospito que està en la línia de les declaracions de l'amic Josep M. Mallarach: el desprestigi dels naturalistes i conservacionistes per interessos purament especulatius.

Tornem a la conversa amb què iniciàvem aquest article i a les informacions periòdiques aparegudes i comencem-nos a fer preguntes: qui eren els guardes que segons aquell senyor (testimoni ocular, segons ell, no ho oblidem) van deixar anar els escurçons? Qui és el pagès d'algun mas proper a la Fageda d'en Jordà que va matar els escurçons? Existeixen realment aquests guardes i aquest pagès? I no parlem de les avionetes «llançadores de caixes d'escurçons». A quin bar d'Olot van tenir lloc les afirmacions d'aquell jove que assegurava haver-les vist llançant-los? Qui és aquest misteriós jove? Un va presenciar els fets? Podria

ensenyar-nos ara on són les caixes d'escurçons? En fi, ací crec que hi ha material suficient per començar una investigació en tota regla. De preguntes en podrien sortir moltes més, i crec que no seria gens difícil esbrinar que totes aquestes afirmacions són gratuïtes i fruit d'un plec d'exageracions i mentides encadenades. Siguem seriosos: no vulguem afirmar el que no hem vist.

Després de tot el que acabo de dir se'm pot argumentar que hi ha testimonis més seriosos i fiables que han detectat escurçons «en llocs inhabituals», que n'han vistos més que d'altres anys o que asseguraven que darrerament n'aparèixen de diferents als que anomenen «normals». Suposant que aquestes afirmacions fossin realment certes, podem trobar encara diverses hipòtesis que ens en poden donar una explicació plausible. I això és el que intentaré fer.

Els escurçons que trobem a la Garrotxa, i en general a les comarques gironines, pertanyen a l'espècie *Vipera aspis* (la «víbora àspid» dels castellans) i no a la *Vipera latastei* com erròniament informava PUNT.DIARI, sens dubte per un defecte d'interpretació de les declaracions de l'amic Genar Fèlix. L'àrea de distribució de la *Vipera aspis* comprèn els Pirineus, la Catalunya humida, bona part de França i Suïssa, Itàlia i arriba fins a la Selva Negra alemanya. Li agraden els ambients humits i té sovint costums crepusculars o nocturns. Abunda especialment a la muntanya mitjana humida i no massa càlida. En temps ennuvolat, boirós i humit és més freqüent observar-la a les hores centrals del dia. Si tenim en compte aquest fet i fem una mica de memòria del clima de què hem gaudit la major part

d'aquest estiu passat, amb freqüents dies tapats i pluges en general uniformes, tenim peu suficient per explicar una major freqüència d'observacions, a causa de les conviccions particularment favorables al desenvolupament de l'activitat d'aquest rèptil.

Per altra banda, la pretesa «anormalitat» de certs escurçons és indiscutible, però per la senzilla raó que *Vipera aspis* és una espècie molt i molt variable: hi ha individus molt foscos (fins i tot completament negres) i d'altres de molt clars, amb tots els matisos intermedis imaginables. Les ratlles en zig-zag de l'esquena poden també ésser molt diferents d'un individu a l'altre. També són variables la mida i la forma de les escames del cap i, naturalment, la mida en funció de l'edat de l'animal. Aquest ampli panorama morfològic és suficient, crec, com per posar en dubte les citacions d'escurçons «diferents dels altres».

En fi, en la meua modesta opinió la cosa no mereix tant de rebombori com no sigui el d'intentar esbrinar l'origen i vies de difusió de certes afirmacions que podríem qualificar de calumnioses. Tanmateix, l'única dada fiable de què hom disposa és la del nombre de picades, i segons fonts sanitàries, aquest estiu fou absolutament normal. No cal, doncs, alarmar-se. Tan sols, per acabar, m'atreveixo a formular una darrera pregunta: algú em pot dir qui disposa de 47.000 escurçons i de les instal·lacions adequades per mantenir-los? Siguem seriosos i no ens deixem enredar!

(*) President de l'Associació de Naturalistes de Girona.

Tots els carrers de Girona

El carrer del Marroc

560

El Marroc al qual és dedicat aquest carrer no és el país nordafricà, sinó un curs d'aigua gairebé bessó del riu Güell que discorre en la seva major part dintre del terme municipal de Girona. Sovint la gent el confon amb el Güell en referir-s'hi. Neixen molt aprop l'un de l'altra, cap al poble d'Aiguaviva, i discorren quasi paral·lelament fins a unir-se a tocar del pont del Dimoni, entre els barris gironins de sant Narcís i Can Gibert del Pla. El Güell i el Marroc van un per cada costat de la carretera de santa Coloma. El Marroc no la travessa fins a l'entrada de la ciutat, després de

travessar la zona industrial de Mas Ramada, on hi ha METALCO i el parc de bombers, i poc abans de la gasolinera de sant Narcís. Passa per sota la carretera de santa Coloma —per un pont que va ser eixamplat fa un parell d'anys— i voreja Bell-lloc del Pla i l'Eixample de sant Narcís fins a unir-se amb el Güell.

El carrer al qual es va dedicar aquest rierol és tan modest com ell. Té una extensió molt curta i va des del de la riera Mus fins al del Llèmana, a la urbanització Girona-2, situada no gaire lluny del curs del Marroc. A les dues cantonades amb el carrer de la riera

Mus hi ha construïts dos xalets, un d'ells amb unes característiques finestres, i al costat sud hi ha un conjunt de tres casetes unifamiliars aparellades. El costat nord és format majoritàriament per xalets lliures.

Aquestes cases s'hi han fet els últims tres anys. El carrer també és de formació recent. Ha estat urbanitzat seguint les directrius del Pla Especial de Millora Urbana aprovat el 6 d'octubre del 1982 que va modificar les previsions d'un pla parcial anterior, aprovat el 25 de febrer del 1975.

J. Fabre

NECROLÒGIQUES

FERNANDO CORBILLO
EXPOSITO

Als 63 anys d'edat, a Banyoles, va morir ahir Fernando Corbillo.

Era natural de Granja de Torrehermosa (Badajoz) i residia al grup Monestir de Banyoles.

Era casat amb Josefa Juirias Gómez i tenia 4 fills.

La missa exequial tindrà lloc avui, a les 10 del matí, a l'església de Santa Maria de Banyoles.

JOSEP TEIXIDOR I COLL

Abans d'ahir a Ripoll va morir Josep Teixidor, als 88 anys d'edat. Era natural de Campelles i residia a la carretera d'Olot, 23, de Ripoll.

Era vidu de Dolors Costa i tenia dos fills.

La missa exequial tindrà lloc avui, a les 11 del matí, a l'església parroquial de Campelles.

FILOMENA CRUSET I
PLANELLA

A l'edat de 58 anys, a Girona, va morir ahir Filomena Cruset. Era natural de Foixà i residia al barri Els Masos de Foixà.

Era casada amb Josep Alabau Figuerola i tenia dos fills.

Avui, a les 12 del migdia, tindrà lloc la missa exequial a l'església parroquial de Foixà.

JUAN TEJEDOR MEDRANO

A l'edat de 64 anys va morir abans d'ahir a Girona, Juan Tejedor.

Era natural de Villaviciosa de Odón (Madrid) i residia al carrer del Carme, 281 de Girona.

Era casat amb Jacinta Artigas Casamitjana.

La missa exequial tindrà lloc avui, a 2/4 de 10 del matí, a l'església de Vista Alegre de Girona.

1r. Aniversari de la mort de

Carme Sararols i
Congost

que morí l'11 de setembre de 1986

ACS

La seva família els prega un pietós record per la seva ànima.

La missa d'aniversari se celebrarà avui dia 11 a 2/4 de 8 del vespre a l'església parroquial de Sant Jaume de Salt.

Salt, 11 de setembre de 1987

PREGUEU DÉU EN CARITAT
per l'ànima de

Rosa Pijoan i Aluart

Vídua d'Arcadi Güell i Montfuleda

S'ha adormit a la Pau del Senyor el dia 10 de setembre del 1987
a l'edat de 59 anys havent rebut la Santa Unció

A.C.S.

Les seves filles, Rosa-Maria i Olga; fills polítics: néts; germans: germanes polítiques; nebots i tota la família participen a llurs amistats tan sensible pèrdua. La Missa Exequial en sufragi de la seva ànima se celebrarà demà dissabte: dia 12, a les 11 del matí, a l'Església Parroquial de Palau-sacosta. Capella mortuòria: c/ Anselm Clavé, 30.

Girona, 11 de setembre de 1987